

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak: 15/650

SAMLET SAKSFREMSTILLING - HØRING OM EIENDOMSBESKATNING AV ARBEIDSMASKINER MV. I VERK OG BRUK

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
43/15	Kommunestyret	17.09.2015

Vedlegg:

Høringsbrev fra Finansdepartementet, «Høring om eiendomsbeskatning av arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk»: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-om-eiendomsbeskatning-av-arbeidsmaskiner-mv.-i-verk-og-bruk/id2423331/>

Høringsnotat fra Finansdepartementet «Eiendomsbeskatning av arbeidsmaskiner mv. i verk og bruk»:
https://www.regjeringen.no/contentassets/082c8b9ba6e043cdaf22b8f9aef178f0/12_388_hwh_horingsnotat-om-eiendomsskatt.pdf

Høringsuttalelse fra KS (Kommunesektorens Organisasjon):
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-om-eiendomsbeskatning-av-arbeidsmaskiner-mv.-i-verk-og-bruk/id2423331/?uid=541da981-e551-41a0-9391-2ca698b1ae58>

Høringsuttalelse fra LVK (Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar)
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-om-eiendomsbeskatning-av-arbeidsmaskiner-mv.-i-verk-og-bruk/id2423331/?uid=503beb2f-bcd3-4a2c-981a-d76e8a8c05f8>

Melding om vedtak sendes til:

Finansdepartementet via departementets elektroniske løsning:
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-om-eiendomsbeskatning-av-arbeidsmaskiner-mv.-i-verk-og-bruk/id2423331/>

Saksopplysninger:

Regjeringen ved finansdepartementet har 18. juni 2015 oversendt høringsnotat om eiendomsskatt på verk og bruk til i kommunene. Høringsfrist er satt til 18.9.2015.

Eiendomsskatt som kommunal skatteform har en lang historie i Norge, og regnes som en av de eldste skatteformene. Dagens eiendomsskattelov fra 1975 bygger i stor grad på byskatteloven fra 1911. For kommunene er eiendomsskatt en viktig inntektskilde. Av alle kommuner så har 82,5 % innført eiendomsskatt. Eiendomsskatt er en frivillig kommunal skatt som kommunestyret har vedtatt innført i Folldal. Eiendomsskatten i Folldal gjelder faste eiendommer i hele kommunen også verk og bruk, jf eiendomsskattelovens § 3 a.

Folldal kommune har hatt eiendomsskatt på verk og bruk siden 1989. I 2010 ble eiendomsskatten utvidet til å gjelde alle faste eiendommer i hele kommunen. I 2014 utgjorde eiendomsskatten i Folldal kommune ca 5,4 mill kroner, som tilsvarer ca 5 % av driftsinntektene. På landsbasis ga eiendomsskatten i 2014 i alt 9,6 milliarder i inntekter til kommunene.

Departementet foreslår ingen endringer i reglene om eiendomsskatt på vannkraftanlegg. Vannkraftanlegg foreslås som egen kategori.

For andre verk og bruk foreslås to alternativer:

*«Alternativ 1 **fritar produksjonsutstyr og –installasjoner** fra eiendomsbeskatning, men beholder verk og bruk som et selvstendig utskrivingsalternativ.»*

*«Alternativ 2 **fjerner verk og bruk** som en egen kategori i eiendomsskatten. Etter dette alternativet foreslås slike anlegg skattlagt som alminnelig næringseiendom.»*

Konsekvenser for vasskraftkommunene

- I følge KS vil forslaget berøre 343 kommuner.
- Svært mange av disse har eiendomsskatt på verk og bruk, slik Folldal også har.
- Regjeringens intensjon synes å være å skjerme de mindre verkene og brukene, men departementets forslag innebærer i realiteten at skatt på verk og bruk avvikes.

For Folldal kommune vil dette bety at kraftlinjer og tele- og fiberkabler tas ut av skattegrunnlaget for eiendomsskatt. Dette betyr et inntektsbortfall pr år på om lag 430.000,- kroner.

Verk og bruk defineres ved dets maskiner

Eiendomsskatt på verk og bruk har eksistert i over 120 år. Verk og bruk-skatten er en skatt på objektet, dvs. anlegget, ikke på selskapet eller virksomheten. Eiendomsskatten er en stedbunden skatt: - objektet ligger i kommunene, selskapet kan ligge helt andre steder. Verk og bruk kjennetegnes nettopp ved dets maskiner og installasjoner.

Eksempler på typiske verk og bruk er vannkraftverk, småkraftverk, kraftlinjer, kabler og nettanlegg, teleanlegg, steinbrudd, sandtak, sagbruk. I tillegg kommer industri, aluminiumsverk, smelteverk mv, vindmøller, ilandføringsanlegg for olje og gass, skipsverft, bryggerier og gruver mm.

Begrepet «verk og bruk» omfatter produksjonsbedrifter, eller «foretak av en viss størrelse som bedriver industriell virksomhet med sikte på framstilling av i første rekke materielle gjenstander» (Prop. 1 LS (2010-2011)). Det er også fastslått at telenett og kraftlinjer med tilhørende installasjoner er produksjonsutstyr, som skal beskattes på linje med verk og bruk.

For Folldal kommune er det i hovedsak de sistnevnte som blir berørt av de foreslåtte endringene.

Bedriftene kan trekke fra eiendomsskatten i grunnlaget for selskapsskatten (statlig) og særskatten (statlig). Ved redusert eiendomsskatt vil bedriftene betale høyere skatter til staten og staten får økte skatteinntekter på bekostning av kommunene.

For telenett og kraftlinjer utgjør eiendomsskatt per år med dagens skattesats (7 promille) til sammen 432 000 kroner. For Folldal kommune vil den foreslåtte endringen innebære et inntektsbortfall på verk og bruk på 432 000 kroner per år med dagens skattesats (7 promille).

Rådmannens saksvurdering:

En avvikling av eiendomsskatt på verk og bruk undergraver den kommunale beskatningsretten og innebærer en svekkelse av det lokale selvstyret. Det er fast praksis i konsesjonssaker for store kraftledninger, vindkraftverk og større industrianlegg å tillegge de økonomiske konsekvenser for berørte lokalsamfunn vekt. Eiendomsskatt på slike anlegg blir av konsesjonsmyndigheten rutinemessig fremhevet som en positiv virkning av den omsøkte utbyggingen. Mange kommuner har gitt sin tilslutning til utbyggingsplaner i tillit til forventede eiendomsskatteinntekter. En avvikling av eiendomsskatt på verk og bruk vil for disse kommunene fremstå som et løftebrudd i strid med den samfunnskontrakten som er inngått mellom stat og kommune.

I høringen er det ikke gitt noe anslag for samlet inntektsbortfall for kommunesektoren. Det er etter rådmannens vurdering en svakhet at dette ikke er vurdert og drøftet i høringsutkastet. Det er i høringen heller ikke drøftet kompensasjon til kommuner som rammes hardt. Spesielt store industrikommuner, og kommuner med ilandførings- og prosesseringsanlegg for olje vil miste inntekter i hundre-millioners-klassen.

Regjeringen har hatt som målsetting at kommunene skal beholde en større andel av skatteinntektene, jf. bl.a. Kommuneproposisjonen 2015 (Prop. 95 S 2015) side 54: «Regjeringen ønsker at kommunene skal beholde mer av skatteinntektene enn i dag.» Det samme er kommet til uttrykk i Sundvolden-erklæringen, hvor det uttales: «Regjeringen vil endre inntektssystemet slik at kommunene får beholde en større del av verdiskapingen der hvor verdiene skapes». (uthevet her)

De framlagte endringsforslagene er etter rådmannens vurdering ikke i tråd med dette. Rådmannen vil understreke at eiendomsskatten er den eneste rene kommunale skatteordning. Som en stedbunden skatt er eiendomsskatten den som i dag er best egnet til å oppfylle målet om at en andel av verdiskapningen skal gå direkte tilbake til lokalsamfunnet.

KS spørreundersøkelse viser at eiendomsskatt på kraftlinjer samlet i 2014 utgjorde 311 mill. kroner fra om lag 200 kommuner. Med 343 kommuner som utskriver eiendomsskatt på verk og bruk, vil det samlede inntektstapet ved forslaget i høringsnotatet for kraftledninger samlet

måtte antas å bli betydelig høyere. Allerede dette viser at departementets anslag over samlede økonomiske virkninger av de fremsatte forslag er undervurdert.

Konsekvensene av departementets forslag om hva som ikke lenger skal inngå i verdsettelsen, er at det etableres et nytt grensesnitt for hva som skal anses som «fast eiendom». Forslagene fjerner med andre ord ikke behovet for en konkret grensedraining, det nye grensesnittet nødvendiggjør en ny vurdering og konkretisering av hva som er å anse som produksjonsutstyr- og installasjoner og det gjenværende eiendomsskatteobjektet.

Dersom regelen om at integrerte maskiner og tilbehør skal medtas ved eiendomsskattetaksering av verk og bruk oppheves, vil man miste den presisering som er utviklet gjennom rettspraksis over 100 år, og man må begynne på nytt med hensyn til en nærmere avklaring av hva som ligger i begrepet produksjonsanlegg og installasjoner. Det nødvendiggjør at man må gå opp grensesnittet på nytt for alle verk og bruk som det i dag skrives ut eiendomsskatt på.

Forslaget vil derfor ikke gi den ønskede avklaring eller noen effektivitetsgevinst, snarere tvert i mot. Det er rådmannens syn at forslaget vil påføre kommunene et betydelig merarbeid med nye takster av samtlige verk og bruk. Videre må det antas at kommunene vil kunne bli påført et betydelig arbeid med henblikk på mulige klager og rettstvister for å avklare den nye grensedrainingen. Beskatning av kraftlinjer og telenett er basert på en godt etablert praksis, og Folldal kommune har benyttet ekstern konsulent for å taksere nettet.

Folldal kommune er tilfreds med at vannkraftproduksjonsanlegg er holdt utenfor, men vil påpeke at kommunens interesser i eiendomsskatt ikke er begrenset til kraftanleggene. Folldal kommune har kraftledningsnett innenfor sine grenser, og slike ledningsnett anses etter gjeldende rett som egne verk og bruk. Eiendomsskatten er stedbunden og den eneste kommunale skatteordningen fra slike anlegg. I forslag til endring av reglene vil eiendomsskatt på kraftledningsnett og telenett bortfalle.

Eiendomsskatt er både prinsipielt og økonomisk en viktig inntektskilde for Folldal kommune. Folldal kommune vil understreke at begge alternativene i realiteten innebærer en avvikling av eiendomsskatt på verk og bruk.

Inntekt fra eiendomsskatt går inn som inntekt under kommunens frie inntekter. Det betyr at hver *kommune kan bruke inntekten til det den ønsker*. I Folldal har inntekten vært brukt til å styrke det generelle tjenestetilbudet vårt som skole, barnehager, helse, pleie og omsorg samt kulturtiltak. For Folldal kommune sin del vil inntektsbortfallet, dersom eiendomsskatten på kraftoverføringslinjer og telenett bortfaller bety et årlig inntektstap på rundt 432.000,- kr. Dette er inntekter som har betydning for tjenestetilbudet i kommunen. Disse inntektene blir gjennom endringsforslaget tatt fra kommunen og «gitt» til staten gjennom økt selskapsskatt, som er en statlig skatt.

Innstilling:

Rådmannen tilrår kommunestyret å fatte følgende vedtak:

Folldal kommune viser til Finansdepartementets høringsnotat av 18.06.2015, «Eiendomsbeskatning av arbeidsmaskiner m.v i verk og bruk» og avgir følgende høringsuttalelse:

1. Folldal kommune støtter ikke Finansdepartementets endringsforslag om at produksjonsutstyr og – installasjoner fritas for eiendomsskatt. Vi støtter heller ikke forslaget om at verk og bruk opphører som egen kategori med den følge at slike eiendommer beskattes som alminnelig næringseiendom.
2. For Folldal kommune vil forslaget føre til et årlig inntektstap på kr 432.000,- Dette inntektsbortfallet vil gå ut over tjenestenivået i kommunen.
3. Folldal kommune stiller seg bak høringsuttalelsene til KS - Kommunesektorens Organisasjon av 21.08.2015 og LVK – Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar av 31.08.2015.

Behandling i Kommunestyret 17.09.2015:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Kommunestyret 17.09.2015:

Folldal kommune viser til Finansdepartementets høringsnotat av 18.06.2015, «Eiendomsbeskatning av arbeidsmaskiner m.v i verk og bruk» og avgir følgende høringsuttalelse:

1. Folldal kommune støtter ikke Finansdepartementets endringsforslag om at produksjonsutstyr og – installasjoner fritas for eiendomsskatt. Vi støtter heller ikke forslaget om at verk og bruk opphører som egen kategori med den følge at slike eiendommer beskattes som alminnelig næringseiendom.
2. For Folldal kommune vil forslaget føre til et årlig inntektstap på kr 432.000,- Dette inntektsbortfallet vil gå ut over tjenestenivået i kommunen.
3. Folldal kommune stiller seg bak høringsuttalelsene til KS - Kommunesektorens Organisasjon av 21.08.2015 og LVK – Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar av 31.08.2015.